

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniki in upravniški prostori:
2637 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXV.

Članska lista
je \$6.00

Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 26. januarja (January 26), 1932

Subscription \$6.00
Yearly

STEV.—NUMBER 21

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Španska republika odprava red jezuitov

Vsa jezuitska društva bodo razpuščena v prihodnjih desetih dneh, njihovo premoženje pa bo vlada konfiscirala. Vatikan protestira. — Policaji ubiti v bitki s komunisti

Madrid, 25. jan. — Eden policaj je bil ubit in pet drugih ranjenih v poulčni bitki s komunisti ki so zagrozili z generalno stavko z namenom, da ustanove diktaturo proletarijata v Španiji. Vesti iz Barcelone se glase, da je prišlo do številnih spopadov med komunisti, policijo in vojaštvom v raznih katalonijskih mestih.

Madrid. — Premijer Azana je v smislu določb nove ustave odpravil jezuitski red prošle sobote, obenem pa je naznanil, da bo vlada zaplenila ogromno premoženje, ki ga posedujejo jezuiti v Španiji. Jezuitski red je bil ustanovljen v Španiji pred štiri sto leti.

Odrebo, ki določa razpust jezuitskega reda in konfiskacijo premoženja, je predsednik Alcala Zamora že podpisal in so stopila v veljavo po preteku desetih dni.

Azana in njegovi ministri bodo pozvali vse banke, kompanije in posameznike, da informirajo finančnega ministra o denarju, bonidih in drugem premoženju, ki ga lastujejo jezuiti in kateri se nahaja v njihovi oskrbi.

Imenovana bo vladna komisija, ki bo natančno preiskala finančno situacijo jezuitskega reda in držala predstojnike odgovorne za vsa lastnina, katero bi skušali jezuitska društva utajati ali prikriti.

Naredba pravi, da je red jezuitov odpravljen in da ga država razglasa za nepostavne. Vse jezuitske šole, učilnice in ustanove bodo razpuščene.

Vatikansko mesto, 25. jan. — Odprava jezuitskega reda in zaplenitev njegovega premoženja je izzvala oster protest v Vatikanu. Papež je označil akcijo španske vlade za "grozno brezbožnost".

V nagovoru na cerkvene dostojanstvenike je papež hvallil španske jezuite kot mučenike katoliške cerkve, svete stolice in Kristusa. Poročilo o odpravi jezuitov na Špankem je toliko bolj žalostno, je dejal papež, ker je prišlo zaeno s slabimi novicami iz Rusije in Mehike o preganjanju katoličanov.

Ameriško narodno bogastvo: 329 milijard

New York. — Industrijski konferenčni odbor je v svojem poročilu ocenil narodno bogastvo Združenih držav (vse privatno in javno imetje) v letu 1930 na \$329,700,000,000. Vsi dohodki v omenjenem letu so znašali 71 milijard dolarjev. (Milijarda je tisoč milijonov.) Od leta 1929 je narodno bogastvo padlo za 32 milijard. Če bi narodno bogastvo v enakih delih razdelili med vse družine, bi prišlo na vsako družino \$10,961 bogastva in \$2366 letnih dohodkov; ako bi pa narodno bogastvo razdelili med posameznike, bi prišlo na vsakega prebivalca \$2677 in \$687 letnih dohodkov.

Nove razpoke v vatikanski palači

Vatikansko mesto, 25. jan. — Nove razpoke so se pojavile v vatikanski palači v bližini knjižnice, kjer se je pred par tedni udrl strop in zahteval pet slovenskih življenj. Delavci so že odnesli vse važne dokumente in dragocenosti iz dvoran, ki niso več varne.

Angloška laboritka umrla

London, 25. jan. — Dr. Mirion Phillips, stara 50 let in bila poslanka ter voditeljica ženskega gibanja v delavski strani Anglije, je umrla po dolgi bolezni.

Koncem lanskega leta je teh deset največjih bank v deželi imelo hranilnih vlog za \$8,077,265,190. Koncem leta 1926 je deset največjih bank imelo vlog za \$4,956,541,752, ali skoraj polovico manj kot lansko leto.

Danski delavcem grozi izprtje

Copenhagen, Danska, 25. jan. — Asociacija danskih delodajalcev je obvestila 100,000 organiziranih delavcev, da jih bo izprtila, ako ne pristanejo na revizijsko mezdno lestvico.

42 prosilcev za eno policijsko službo

Rock Island, Ill. — Depresija je glavni vzrok za povečanje števila oseb, ki želijo postati policaji. 42 prosilcev je navadilo na mestni urad, ko je bilo naznanjeno, da se vrši izpraševanje za eno policijsko službo.

Banka omejile izplačila

Champaign, Ill. — Dvanajst bank v okraju Ford je naznanilo, da vložniki ne smejo dvigniti več kot pet odstotkov vsote mesečno. To jim dovoljuje zakon.

Poostritev protibritskega bojkota

Indijski trgovci podprli Gandijevo kampanjo. 70,000 tekstilnih delavcev zastavkalo

Bombaj, Indija, 25. jan. — Indijski trgovci so zadali tezak u davec Veliki Britaniji, ker so se odločilo postavili na Gandijevo stran v boju za neodvisnost Indije. Eksekutivni komitej Federacije indijskih trgovskih zborov je sprejel resolucijo, s katero odklanja vsako sodelovanje z britskimi avtoritetami.

Dalje poudarja v resoluciji, da bi bilo nespametno, ako bi komitej sodeloval z britsko vlado, ki je aretirala Gandija in na tisoče drugih članov in pristašev nacionalistične stranke.

Tukajšnja borza je zaprta že devetnajst dni, kar ima usodne posledice na angleško trgovino. Voditelj borze so izjavili, da bodo vse trgovske aktivnosti ostale suspendirane toliko časa, dokler vlada ne odpoklicke drastičnih naredb proti nacionalizmu.

Prošlo soboto je moralo ustaviti obrat 27 tekstilnih tovarnen v Ahmadabadu, ker je 70,000 delavcev zastavkalo v znak protesta proti aretaciji tajnika njihove organizacije. Avtoritete so pozvale vojaške čete in policijo, da preprečijo razsejanje tovarnen.

Vlada je tudi prepovedala vsa zbiranja in sestanke. Silnoči je skupina nacionalistov skušala zažgati policijsko postajo, kar pa je policija preprečila.

Chicago. — Governer Emmerson je zadnjo soboto pozval člane državne legislature na izredno zasedanje, ki se otvori v torek zjutraj. V pozivu pravi, da mora država takoj dovoliti dvajset milijonov dolarjev za popriranje brezposelnih.

Na konferenci v hotelu Stevens, katere so se udeležili vodilni člani državne legislature, zastopniki časopisja in pomožnih akcij ter governer Emmerson, so govorniki poudarjali, da mora država takoj dovoliti dvajset milijonov dolarjev za popriranje brezposelnih.

Governer je bil informiran, da bodo morale dobrodelne organizacije zapreti vse pomožne postaje, ako ne bo prišla pomoč do 1. februarja. Samo v Chicago je krog 120,000 družin odvisnih od podpore. Sklad \$10,800,000, ki je bil pred par tedni zbran, je domalega izčrpan.

Delavci prevzeli železnico

Scranton, Pa. — Cestni železnikarji so prevzeli poulično železnico v tem mestu in izgleda, da bodo imeli več uspeha pri obratovanju kot so ga imeli privatni interesi. Železnica je bankrotirala, naker jo je prevzel sodni upravitelj, ki je pa tudi obupal in jo prepuštil železnikarjem. Pod njihovo upravo je začel promet naraščati. Železnico obratujejo na "zadružni" podlagi.

Letalski rekord

Agua Caliente, Mehika. — Ameriški letalec Frank M. Hawks je prošle sobote dosegel nov rekord v letalstvu, ko je preletel razdaljo med Vancouverjem, Kanado, in tem mestom, ki znaša 2,600 milj. v trinajstih urah in 44 minutah.

Ekonomski unija baltičkih držav

Riga, Latvija, 25. jan. — Na zborovanju novinarske zveze je zunanji minister Karl Sarin naznanil, da se bo v februarju vršila konferenca v Rigi, na katero bodo poslale svoje zastopnike Latvija, Estonija in Litvinska in kjer se bo razpravljalo o ustanovitvi ekonomske unije baltičkih držav.

Učenjak postal žrtve svojega poklica

Boston, Mass. — Dr. Eugene Chellis Glover, eden vodilnih specialistov v raziskovanju raka, je prošle sobote umrl na posledicah zastrupljenja pri eksperimentiranju s serumom, ki je imel služiti kot sredstvo pri pobjanju te nevarne bolezni.

Policija na Poljskem ustrelila tri rudarje

Variava, 25. jan. — V spopadu s policijo v Ribniku, Gornja Slezija, so bili v soboto ustreljeni trije poljski rudarji, ki so z drugimi vred demonstrirali proti znižanju mezd za 21 odstotkov.

Policijski rekord

Washington, D. C. — Kongresnik David J. Lewis, demokrat iz Marylanda, je te dni predložil kongresu osnutek za popolno socialno zavarovanje delavcev in regulacijo delovnika. Namen predloge je zagotoviti delavcem delo in v slučaju brezdelja ali onemoglosti pa ekalistenco.

V fond za brezposelnostno podporo bi pripeljali delavci en procent od plače in ravno toliko podjetja. Tudi starostno zavarovanje bazira na tem principu skupnih prispevkov. Predloga pokriva vsa podjetja, katerih produkti spadajo v meddržavno trgovino in ki zaposlujejo nad 50 delavcev. To vključuje vse glavne industrije in v pretežni večini tudi manufakturne tovarne.

Predloga protektira tudi stare delavce, katerih odlovitve radi starosti predno bi imeli biti deležni starostne pokojnine, bi bila protizakonita.

Predloga določa izplačevanje brezposelnostne podpore dva tedna po izgubi dela. Znašala bi polovico plače, ampak ne več kot \$20 na teden za dobo deset tednov.

Važna je tudi določba o regulaciji delovnika. Osnutek bazira s tem v zvezi na priporočilih kapitalista Swopa. Meddržavna obrtna komisija bi klasificirala vse industrije v skupine in vsaka skupina bi bila organizirana v svoji splošni asociaciji, v kateri bi bili zastopani podjetniki, delavci in javnost. Asociacije bi se bavile s produkcijo in dolgotrajno delovnika, katerega naj bi skrajšale toliko, da bi bilo upolenih čimveč delavcev.

Voditelj Ameriške delavske federacije je niso povedali, kaj mislijo o tej predlogi. Labor, politično glasilo železnikarjev, pravi, da delavski voditelji "simpaticizirajo z nameni predloge, katero študirajo. Niso pa še izrazili svojega mnenja, ker se ta zakonodaja preveč dotika interesov in pravic delavstva, da bi se moglo narediti naglo sodbo o njej."

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

SOCIALNA ZAKONODAJA PRED KONGRESOM

Predložen je bil osnutek za zavarovanje proti brezposelnosti, za starost, ponesrečbe, smrtnino in regulacijo delovnika skočaj v vseh industrijah. Za zavarovanje bi prispevali podjetniki in delavci

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Izbruh revolte v Salvadorju

Vlada razglasila izjemno stanje. Ameriške bojne ladje bodo pomagale zatirati revolto

San Salvador, Salvador, 25. jan. — Vlada je razglasila izjemno stanje po vsaj republikli z namenom, da potlači komunistično revolto, ki je izbruhnila v več krajih.

Uradni komunikacije se glasi, da so komunisti provocirali večje število bitk v notranjosti dežele, v katerih je bilo mnogo ljudi ubitih in ranjenih. V Coloni so komunisti ubili župana, mestnega tajnika in poveljnika vladne posadke.

Močne komunistične skupine so uprizorile napad na vojaške barake v Sonsonatu in pošgale več hiš v Juayua-u. V slednjem mestu je prišlo do vroče bitke med vladnim vojaštvom in komunisti, v kateri je bilo ubitih in ranjenih krog dvajset oseb. Par komunističnih voditeljev je bilo ujetih.

Vlada dolži komuniste organiziranja zarote in revolte proti obstoječemu režimu. Kabinet je na sinočnji seji razširil izjemno stanje na vse province, da satre rebelno gibanje. Vsi, ki bi se upirali vladnim odredbam, čaka smrtna kazen.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Washington, D. C., 25. jan. — Ameriška vlada je odredila tri bojne ladje v salvadorska pristanišča, ki bodo pomagale zatirati revolto in zaščiti življenja in lastnino tujcemcev. Na krovu ladij se nahaja 115 pomorščakov.

Britsko poslanstvo v Washingtonu je tudi informiralo državnega tajnika, da je ena angleška bojna ladja na poti proti Salvadorju in da bo dospela tja danes zjutraj.

Razorožitvena konferenca v Ženevi bo fiasko

Tokio zahteva ukinitve protijaponske agitacije

Japonske čete pripravljene na naval na Sangaj. — Kitajski zunanji minister podal ostavko. Eksplozija dinamita ubila 35 Kitajcev. Angleško-japonski dogovor proti Kitajski

Nanking, 25. jan. — Eugene Cen, kitajski zunanji minister, je danes demisioniral, ker je vlada zavrgla njegov predlog drastične politike proti Japonaki, vključevati pelom diplomatičnih odnošajev med Kitajsko in Japonako. Večina članov se ni strinjala z zunanjim ministrom, naker je bil primoran predložiti resignacijo.

Cen je postal zunanji minister po resignaciji Kaišekova vlade 28. decembra in je vedno zagovarjal odločno akcijo proti Japonaki.

Tokio, 25. jan. — Pričakuje se, da bosta Velika Britanija in Japonaka podvezli bolj odločne korake proti Kitajski v smislu dogovora, s katerim se je prva zavezala, da ne bo ovirala japonskih akcij v Mandčuriji, dočim je druga obljubila, da bo respektila pravice Velike Britanije v dolni reke Yangtse. Združene države niso bile povabljene, naj se pridružio dogovoru.

Sangaj, 25. jan. — Med prevlaidstvom tega mesta je zavladala silna panika radi velike eksplozije, ki je pretresla vso okolico. 35 Kitajcev je bilo ubitih pri eksploziji več zabojev dinamita in drugega streliva na višinskem parku, ki je vso municijo v lunvaški arsenal.

Ko se je pripetila eksplozija, se je v zraku pojavil aeroplan in ljudje so mislili, da so Japonci pričeli metati bombe na mesto, kar je strah še povečalo.

Včeraj so dospeli v Sangaj tri japonske križarke, dve bojni ladji in več rušilcev. Ti so pripravljani na akcijo, ako ne bo Nanking pristal na zahtevo in ukinitelj bojkota japonskega blada in protijaponsko propagando.

Tajnik Liga narodov bo predložil resignacijo

Ženeva, 25. jan. — Na predvečer mednarodne razorožitvene konference, katero sponsorira, stoji Liga narodov pred eno najresnejših notranjih kris v njeni zgodovini.

Poročilo iz zasedajivega vira se glasi, da bo sir Eric Drummond, ki je tajnik Lige še več let, predložil resignacijo Svetu Lige narodov, ki se sestane v Ženevi danes zjutraj. Člani Lige bodo napeli vse sile, da ga prepovore, s najbrž ne bodo uspeli.

Medtem, ko nekateri trdijo, da bo Drummond predložil resignacijo vsled osebnih motivov, trdijo poučni krogi, da je japonsko-kitajski konflikt pravi vzrok nameravane ostavke.

Drummond je bil predmet ostri kritiki s strani raznih vlad, ker je zavzemal odločno stališče v prvih dneh mandčurske krize. Nekateri so ga dolžili, da je hotel prisilit velesile, da uvedejo bolj drastično akcijo proti Japonaki, ker je kršila določbe mednarodnih pogodb, ko je okupirala Mandčurijo.

Nekdo se vedno dobro služi

New York. — Sladkorna industrija je še vedno dobra mozna krava kljub krizi. Predsed

Boben v zmajski zemlji

Tom Kroman:

Iz množice je povzdignil svoj glas mladi Silverij.

— Se meni besedo!

Glavar ga je prijazno pogledal.

— Nocoj vsakomur, kdor si z neumnostjo možgan ne muči. Tebi pa še posebno rad.

Silverij se je izzivalno posmejal.

— Dvomim, glavar! Jobesu prikočim na pomoč.

Silverij še ni prav izrekel te nenadne besede, že je Jobes zdrtnel v neizmerni radosti in vzkljnil:

— S čim ti povrnem?!

Silverij je prezrl njega samega in naglo nadaljeval:

— Vsi ga bijete, ne pomislite pa nič, da je on samo lahko le žrtev. Dandanes dekleta sama padajo v naročja, zakonske žene akačejo iz obroček, kdor je pa usmiljenega srca, ne more brez rešnične tolažbe mimo njih. A tolažnike povsod spoštujejo, le zmajška zemlja jih kaznuje.

Glavar je v strašni razjezanosti zvonil. Silverij mu je padel z besedami za vrat in ga presenetil. Zato je zvonil in kričal:

— Dovolj! Tega ne trpim! Glavar in sodnik sem, vam in svoji vesti odgovarjam. S to pravdo stojim in padem. Po svoji pameti hočem razsoditi, ako vam prav ne bo, naj drugi stopi na to mesto.

Glavarjev srd je pomagal. Zaorjli so klici:

— Ostaní! — Živel glavar! — Sodbo hočemo! — Sodbo!

Glavar se je pomiril in svečano razglasil:

— Takole sem razmisli! Jobes priznava krivdo, Murči zahteva tisoč zlatnikov, zlato pa nikdar ne odtehta sreče, čeprav je tisoč zlatih solnčno lep denar. Najčastnejše bo, da stopita v zakonsko zvezo in si pod skupno streho lajšata bridkost življenja.

Zemljani in zemljanke so dali presenetljivi razsodbi duška z vzkljanjem in ploskom.

Jobes je zavzdihnil:

— Teško bo, glavar!

— To je nemogoče! V vodo skočim!

Murči je strastno zakričala. Glavar se je čudil.

— Oho! Zakaj! Govorita!

Glavarjev ukaz je Jobes prvi izkoristil.

— Za zakon so potrebni močni ljudje, zvezani z veliko, v dolgih letih preizkušeno ljubeznijo. In spoštovanje mora biti, jaz sem pa prav od nje, ki mi jo silite, v sramoto vržen. Te velike nesreče si nisem toliko sam kriv kakor vpijete, kesam se deleža na njej, ker mi bo življenje uničil. Zlatnikov ne pobiram po tleh! Z ženako, ki me sovraži, pa tudi ne bo srečne zveze.

Silverij ni znal molčati.

— Kdo bi večno gledal eno samo kokoš!

Ta klic ni ostal brez tihega pritrdjevanja. Jobes je govoril dalje.

— Največ studa nad misljo zakona mi pa prizadeva resen dvom.

V besede mu je planila Murči.

— O čem! Ne skušaj me žaliti!!!

Jobes se ni zmenil za Murči in njeno grozitev. S povdankom prepričanosti je odgovarjal.

— O tem dvomim, da bi prvi in edini bil s teboj pri zobjanju slačice. Povej nam, koliko jih je bilo pred mano, koliko pa za menoj! Povej!

Murči je to vprašanje užalilo in razdirjalo. Zdaj je govorila zemljanom in zemljankam.

— Ali slišite?! Nebo naj ga udari! Izigral in zapeljal me je, a zdaj me še strahovito žali.

Svet ni pravičen, če hoče, da bom njegova žena. — — — Sodnik, zadoščena sem prosila, zdaj ga zahtevam. Ako si sodnik, me zaščiti, če nisi, postavi greh za svojega boga. — — — O, vse to je preveč, uniči me . . .

Po divjem izbruhu je zapadla v tih jok.

Glavar se je vzravhal in našel svečan glas.

— Nič hudega, da moja dobra misel o zakonu ni naša časti v pomoč. — — — Obtožena zemljana Jobesa spoznavam krivim nepopravljivega zločina nad našo mlado zemljanko Murči in mu v imenu zmajске zemlje ukazujem, da ji v priznanje in obžalovanje storjenega greha izplača tisoč pristnih zlatnikov. Preden ne zadosti tej sodbi, ne sme prestopiti naših mej, kar naj bo njegova in vseh nas važna skrb. Tak je moj ukaz.

Jobes se je zgrudil z obupnim krikom.

— Gorje mi!

Spet se je oglasil pogumni Silverij.

— Ubogi Jobes! Sožalje ti izrekam! Silverija so zadušili drugi klici:

— Prav mu je! Živel glavar!

Pravda je bila dokončano, množica je hitela na vse strani. Tudi Glavar se je hotel odpraviti na svoj dom.

12.

K njemu je pristopil pisar in ga ustavil.

— Glavar, dovolj, da te pisma spomnim.

— Oh, saj res.

Takoj je postal, jel močno zvoniti in dal naglo znamenje trobentačem, ki so takoj pozvali vse ljudi na svoja mesta. Glavar je potem povdaril z vsem naglasom svoje nove besede.

— Naš vrli Dinko je nocoj obolel. Njegove posebne želje bo moj pisar prečital.

Med nastalo tišino je pisar pismo odprl, ga preletel z očmi in vztrepetal po vsem životu. Jecljaje se mu je izviljo iz ust:

— Naš Dinko se posavlja, odhaja . . .

Najbližji so radovedno hlastnili z vprašanji:

— Kaj?! Kam?!

Pisar je komaj še govoril.

— Samomor si je namenil. Mrtev je . . .

Nato se je obrnil k Jobesu in Murči.

— Vidva sta ga ubila!

Množica je presenečeno onemela. Novica je bila kaj nenavadna. Glavar mu je iztrgal pismo in ga najhitreje preletel z očmi.

— Pisar! Ne sumi drugih, sam je hotel.

Med množico je našel v tem težkem trenutku svojo besedo zemljan, ki je imel ta dan vedno kaj posebnega v mislih in ugotovil:

— Srce mu je premočno bilo.

A komaj je spregovoril, je že pojoče nadaljeval godec njegove misli:

Z ledom bi se ohladilo.

Vi ga mu pa niste dali in ga bomo pokopali . . .

Ljudje niso vedeli, kako naj vzemo vse to, kar jih je zelo presenetilo. Nekateri so hiteli poizvedovat za Dinkom, drugi so šli veseljačit. Dinka pa ni nihče našel.

13.

Luna je dobila tisto noč zelo močan svit in zlatila zmajsko mesto s svojo ledeno lepoto. Glavarjev gradč je posebno lepo blestel v tej noči in bil zapeljivo vabljiv v neposredni okolici. Obdajale so ga terase, stopnišča in vrtovi.

Ob terasi, ki je bila v ozadju gradu in se je skrila ljudem na cestah, se je nahajalo več vhodov v grad. Tisti tik ob terasi je vodil v Glavarjeve sodne prostore, drugi so imeli bolj skrivne namene.

(Dalje prihodnja.)

pa moj žepni nožček? Enkrat zamahnem, pa bo gotovo. Čemu naj bodo antene? Kje je le videti kaj takega, da bi na dimnik napeljavali žico? Ali je dimnik mar zato tu? Pobalinstvo! Poštena ptica še sesti nima kam.

Ko je prezel osem anten, se je Sabakin v polni zavesti storjene dolžnosti spustil na dvorišče in zamisljeno sedel na klopi.

— Tfej, vam vsem, — je zamrmral kar tako iz navade, — da bi vas!

Mahoma pa so se Sabakinove oči ustavile na stenskem časniku, pribitem na desko zraven vrat.

— Pomislite, prosim, — je zaikal Sabakin skozi zobe, — stenski časnik so si omislili. Sodrga! Da lahko vsak pasji sin žali poštene ljudi. Nu, mar niso pobalini? Splošno pobalinstvo! Stene kvarijo. Tfej!

Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosim, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tale materialček! Za vaš pobalinski časnik ne more biti nič pripravnejšega. Hi-hi!

Potem se je Sabakin počasi vrnil v stanovanje in se zaprl v stranišče.

Štiri ure je sedel na stranišču in čital "Življenje svetnikov."

— Državljan Sabakin, — so se zašušali za vrati proseči glasovi, — saj niste sami v stanovanju! In tudi ne gre, da bi tri ure sedeli na stranišču. Odprite!

— Dobro, — je mrmral Sabakin, — kar počakajte! Saj ne gori! . . .

— Pritožimo se hišnemu odboru. Odprite! Sicer pa je to tudi nevljudno . . .

— Prosim, ne trkajte! Kaj? Ni vljudno? — A vdirati v zasebno stranišče, to je po vašem vljudno? Plijujem na vas in na vaš hišni odbor! Nepridipravil! . . .

Javne justifikacije v Italiji

Dne 2. jan. se je izvršila v Caltanissetti na Siciliji prva justifikacija navadnega sločincea po fašističnem kazenskem zakoniku. Na smrt je bil obsojen neki rudar, ki je posilil in usmrtil nekoga dečka. Prošnjo za pomilostitev so mu odklonili in dve uri pozneje so ga že usmrtili z ustreljivijo v hrbet. Zgodilo se je to na odprtem polju, tako da je imel vsakdo dostop k justifikaciji, kar je bilo tudi javno razglašeno.

To je za fašistično Italijo zelo značilna novotarija, kajti v drugih državah stremijo za tem, da se priložnosti za posurovitev ljudstva čim bolj zmanjšajo. Vendar je bilo navzočih "samo nekoliko sto oseb," kakor razočarano poročajo fašistični žurnalisti.

Zanimivo je tudi to, da justifikacije ni izvršil odred fašistične milice kakor dolej, temveč so poslali iz Rima četo tamonjih mestnih policistov. Zakaj so milici snedli to priliko, da bi jo, kakor običajno, pozneje hvaležili zaradi njenege "junaknega zadržanja" med justifikacijo, ni znano.

MODERNO IZDELOVANJE CIGARET

Ako bi se vse cigarete izdelane v Združenih državah dale s konca h koncu ena k drugi, tedaj bi dosegla okrog sveta na ekvatorju skoro 217-krat. Izšla se okrog 125,000,000,000 cigaret v Združenih državah vtevali one ki so narejene za eksport, tako poročajo iz urada za trgovino Združenih držav. Ena s drugo so cigarete navadno po dve in tridesetne inšča dolge, tako da 125,000,000,000 cigaret bi napravilo 5,400,000 milj dolge črto, ali takorekoč dovolj, da se doseglo do lune in nazaj enajstkrat, a še bi ostalo dovolj cigaret za precej kadičev.

Pri izdelavi tako ogromnega števila cigaret se uporablja najmodernejša stroje. Kakaj ameriške cigarete so slavnost vseh moderne metode izdelave istih. Posebna posebnost pri izdelovanju teh je posebni proces prepečenja s uporabljanjem ultra vijolnih žarkov, ki se uporablja pri izdelovanju Lucky Strike cigaret. Proces prepečenja pri izdelovanju Lucky Strike cigaret se uporablja iz razloga, da se odpravi neko škodljivo odtrost, ki se naravno nahaja v vsakem listu tobaka, tako v Lucky Strike ni teh odtrosti škodljivcev. Posebni proces prepečenja je vam varstvo vašega grla in proti kašljanju.

Priznanje in podpis Lucky Strike cigaret po raznih važnih gledaliških in premikajočih slikah svetovskih in šensk, katerih slike so šle v oglasih raznih listov vsakršnem obseju. Igralci in igralke so kaj hitro zapopadli prednost varnosti grla, ki jo nudijo kadilec Lucky Strike cigarete, zaveda to ker je pozornost grla vseh važnost njih bodočnosti in napredka bodisi v gledališču ali pri premikajočih slikah obrti. Še več, vsaj izjavlja, da niso prejeli niti centa plačila za priznanja in podpise na Lucky Strike.

Samo najboljši tobak "ametas pridelka" se uporablja pri izdelovanju Lucky Strike, in potem tudi naravni škodljivci, ki se nahaja naravno v

All ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojem prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mali denar lahko pošljete svojem v domovino.

MODERNO IZDELOVANJE CIGARET

vsakem listu tobaka je odpravljen s procesom prepečenja s uporabo vijolnih ultra žarkov.

Poleg znanstvene metode izdelovanja Lucky Strike boljših in finejših cigaret, tovarnarji zavirajo te cigarete v nov zvit-tab cellophane zavitek, da tako ostanejo zraku nedosegljivi in ohranijo isto sveže stanje kot dan, ki so zapustili tovarno. Ta nove vrste tab-zvitke v cellophane se razlikuje, ker se z lahko odpre a tem, da držite eno stran tab zvitka in drugega potegneta doli.

Takaj vidite, da tudi na malo stvar kot je ena sama cigareta, ki je skoro brez vrednosti, se daje veliko pozornost pri izdelavi iste. — (Adv.)

PONUDBA

Seznamiti se želim pismenim potom s Slovenko ali Nemko v starosti 30 do 45 let in brez otrok. Ako le mogoče želim, da priloži tudi svojo sliko. Tajnost jamčena. Pišite na naslov: PONUDBA, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

OGLAS

Želim dobiti služkinjo poštenega značaja, bodisi Slovenko ali Hrvatice v starosti 35 do 40 let. Sprejem jo tudi z enim ali dvema otrokoma. Jaz imam posestve in sem brez otrok. Vsa pisma naj se pošlje na naslov: "Vdovec," 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.—(Adv.)

Napravi oslabele organe močnim

Nuga-Tone daje novo meč in življenje oslabilim inženirskim organom. Odpravi bolezen, šibkost življenja, očala, otežena dihanje, povišane ledvične neravnosti, glavobol in omotico. Nuga-Tone odvlja oslabele živce in mišice in napravi vaše spanje počitno ovedajote. Ako vam primanjkuje moči življenjske sile, tedaj si prekurite Nuga-Tone in uživajte dobro zdravje in življenjske organe. Nuga-Tone se prodaja v lekarnah. Ako ga vaš lekarnar nima, rešite mu naj ga naroči na vas od trgovca na debelo.

All ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Bolečine, ki postanejo še hujsje v mrzlih vlažnih dnevih

Čirpli žepni! Boleče mišice! Tapa, utripajoče bolečina! Sloan's Liniment prinaša blaženo odpravo! Ogrev, ublažuje—odganja bol!

Vprašaj svojega zdravnika. Vprašaj svoje prijatelje. Zdravilna gorčica Sloan's ogreva kot solnčna svetloba. Občutili, kako prodre prav do srednje bolečine. Takoj odpravo. Rabi se v 15 milijonih družin. Kupi svečo sličenico še danes. 55c.

SLOAN'S LINIMENT

POTEM KO STE TEMELJITO

vzeli v obzir vse okolnosti prišli bodete do zaključka, da je vaš denar v istini siguren pri

Kaspar American State Bank

1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

TELEFON ROCKWELL 4904

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA UST MENA POJASNILA

Valentin Katajev: STAREO SABAKIN

Starec Sabakin si je s prstom obrisal rdeči, mozoljasti vrat, zlobno poklivil v solnčno nebo, igrajoče se pred oknom z vsami mogočimi barvami ter zamrmral:

— Pasje glave! Kako je vse izprijeno! Prav nobenih nravnih pojmov nimajo več! Sami nepridipravil! Z eno besedo, sovjetska oblast. Da, da.

Sabakin je živel sam v svoji sobi in se povečini sukal okoli motnega, odmazanega samovarja, ki je odvratno odražal ščetinasto glavo, debeli nos, vijoličasta ušesa, suha lica in majhne, zlobne oči, globoko vdrtje pod ozkim nagubanim očesom.

— Tfej vam vsem! — je nadaljeval Sabakin in izpil česti kozarec čaja. — Plijujem na vas! Da bi vrag vzel . . .

Za steno se je pri sosedih rafakovcih (služatelji delavske fakultete) zaslil monotoni glas:

— Finančna politika so vsi načini, s katerimi država pridobiva in razdeljuje sredstva . . . Davki so denarni in naravni. Denarne davke lahko razdelimo na tri sku . . .

Sabakin je s krtačo potrkal na steno in zarohnel:

— Pro-o-aim, prenehajte s šundrom! Ovirate me pri delu. Nepridipravil!

— Izpite imamo jutri. Oprostite. Razdelimo na tri skupine: na posredne, neposredne in na carine. Posredni so tisti, ki . . .

— Pa naj kdo reče, da niso nepridipravil! Je vzdihnil Sabakin. — Kaj hočeš? Nepridiprav je nepridiprav. Z eno besedo, komsomol (komunistična zveza mladine)! . . . Presti jim morda mole iz čevljev, pa bi bili radi učenjaki. Davki so trojni. Česa se te pasje glave vsega ne uče. Paglavci. Ne morem več poslušati.

Starec Sabakin je s treskom odprl okno in pomolil glavo skosenj. Po ulici je šel odred pionirjev (komunistični skavti). Debeljakovič je rdeči ovratnici je izredno resno in taktoma udarjal po velikem bobnu.

— Prosim, prepračite se, — je namignil Sabakin vs rumen od jeze kandelabru. — Prosim, prepračite se! Bobnajo! Kako vam je kaj všeč? Pošten človek se delati ne more. Splošno tišino motijo. Izprijenči, odpusti jim o Gospod! Tfej! Sabakin je debelo pljunil na ulico.

— Vi državljani, malo pazijte! Ravno na aktivno ste mi ga spustili.

— Čemu pa hodite z aktivko pod okni? — se je suho odrezal Sabakin.

— Kaj mislite s tem reči, "čemu hodite"? Ulica je vendar zato tu, da po njej greš v službo.

— V službo? — je pomeškanil

Sabakin strupeno. — Poznamo vaše sovjetske službe-mišbe. Sama korupcija vas je. Pošten človek pa še iz svoje lastne sobe ne more pljuniti, ne da bi se kdo ob to obregnil! Nepridiprav!

— Pazite, prosim! In brez žalitev! Kot predstavniki sovjetskega urada . . .

— Stražnik! . . .

— Glej, glej! Prav hvaležen sem vam. Kar stražnik naj razsodi, kdo izmed naju je nepridiprav.

Ko je podpisal protokol in pismeno izjavo, da ne bo zapustil stanovanja, se je Sabakin vrnil domov.

— Prava reč! Kar pišejo naj protokole! Starca Sabakina a protokolem ne bo prestrašil! Starca Sabakin bo razkril vse vaše lumparije! Starec Sabakin pljuje na vas . . .

Sabakin se je zamislil.

— Da, povsem so se izpridili. Kamor pogledaš — sama pobalinstva. Vzemimo na primer radio. Kdo je kdaj videl, da bi v prosvetljeni državi postavljali na streho antene? Pomislite, prosim. Napenjajo in napno žice, potem pa doma s slušalko poslušajo vsakojake neumnosti. In to naj ne bodo nepridipravil?

Sabakin si je nadel živo čepico z gumbom in važno zlesel na podstrežje.

— Pokazal vam bom antene, — je mrmral, ko je po vseh tihirih lezel po strehi. — Nu, kje je